

Lumina Sa

Foaie săptămânală pentru popor.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an Lei 40.—
Pe o jumătate de an „ 20.—
Pe un pătrar de an „ 10.—

— Un număr 1 Leu. —

REDAȚIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

„N'avem popă 'n sat“...

Este aceasta o tânguire care s'aude și vine din sute de sate. În sute de sate, de ani de zile, biserica stă mereu încuiată și turma fără de păstor.

În Mitropolia Ardealului avem peste 500 de biserici fără de preoți, iar în Vechiul Regat o adunare bisericască ce s'a ținut tocmai acum (consistorul bisericesc) a făcut socoata că acolo sunt cel puțin 1000 de sate și biserici fără păstori. Așadar din 1500 de sate s'aude și vine strigăt de Români și creștini năcăjiți: «n'avem popă în sat».

Și e rău când nu-i preot în sat pentru că preotul (care și înțelege chemarea) este un îndrumător, un mângâitor, un părinte, un tată pe care oamenii îl au totdeauna în mijlocul vieții lor, în năcazurile lor sufletești și lumești. Numai acei cari stau de ani de zile cu biserica încuiată și fără păstor ar putea mai bine să spună câtă durere este în vorbele «n'avem popă 'n sat».

E și mai rău că avem atâtea sate fără preoți tocmai acum când scade credința și moralul și ar trebui îndrumare și îndreptare sufletească mai multă ca oricând. Un profesor învățat s'a coborât într'un sat, care n'avea preot de ani de zile, și scrie că l-a aflat într'o stare înfiorătoare: plin de destrăbălări, beții și boale trupești și sufletești. «Dați-ne popă Domnule — au zis bieții oameni — că altcum ne ticăloșim de tot».

Dar va fi și mai rău decum este acum, pentru că tot mai puțini tineri se duc acum la școala de preoți din Sibiu și Arad. Aceasta din pricina că un preot după 12 ani de învățatură are astăzi o plată de 500 Lei la lună (cei cu școală mai puțină 350 Lei) iar cu aceasta plată în aceste vremuri scumpe zău nu prea poate trăi nici cel care mai are ceva, necum un tânăr care trebuie să-și facă cuib. Străinii din țara noastră stau mai bine și în această privință. Bisericile lor au fonduri și averi din cari ajută pe preoții lor. Biserica noastră a scăpat săracă din trecutul străinilor. Acum ar trebui Statul să o ajute a-și face fonduri de ajutorare, altcum starea de azi nu se va îndrepta, ci mai rea se va face.

«Sate cu preoți» a fost țaria neamului nostru în trecut. Ca mâne când vom avea «sate fără preoți» oare va fi mai bine și oare vom fi mai tari?

P. Trifa.

DESPRE POCĂIȚI.

La cele ce s'au scris aici despre ei, au sosit 5 scrisori de răspuns. Ce răspund pocăiții în aceste scrisori?

În numerile 13 și 15 din gazeta noastră am scris despre pocăiți. Acum la cele scrise de noi au sosit 5 scrisori de răspuns din 5 locuri diferite: dela Buteni, Arad, Sebeșul-săseș, Anina și Cohalm. Vom sta de vorbă cu scriitorii acestor scrisori, ca să vedem ce scriu și ce vreau să spună.

Noi spuneam la gazetă că mare greșală fac pocăiții cu aceea că se lapadă de biserica lui Hristos, ba chiar o și urăsc, cu toate că biserica le-a fost mamă bună, ce i-a iubit și i-a învățat și cu nimica nu le-a greșit. La asta nici unul din cei 5 scriitori n'a putut răspunde și nu s'a putut apăra, cu toate că aici e greutatea greșelii lor și la asta trebuiau să răspundă.

Noi arătam mai departe că biserica nu-i a preoților, ci a lui Isus Hristos și așa pocăiții fac o neiertată greșală când spun că din pricina unor preoți cu purtări slabe se lapadă de biserică. Greșala aceasta o arată și cele 5 scrisori pentru că toate se năpustesc cu fel de fel de învinuiri împotriva unor preoți cu purtări rele. Vor fi ei și preoți cari nu-și fac datoria de păstori sufletești, dar aceasta nu poate fi scuză și scăpare pentru păcatul celor cari se lapadă de biserica lui Hristos.

Spun mai departe cele 5 scrisori că Duminecile și praznicile noastre le strică crâjmele cari tocmai atunci fac jocuri, beții și aprind toate patimile și răutățile între oameni. La asta iaca răspundem îndată că și noi suntem de părerea lor și subscriem cu mâinile amândouă cele scrise de ei — numai cât pentru asta nu e de vină biserica lui Hristos, căci doar crâjma nu e a ei (ci a diavolului).

Noi spuneam mai departe că toți cei cari se lapadă de biserică își perd liniștea sufletească și alunecă din o greșală într'alta. Acest adevăr iată îl dovedesc și cele 5 scrisori. Cei 5, cari au răspuns, nu sunt toți de o credință și de o părere religioasă. Unul dintre ei se întitulează «student în Biblie» (adecă un fel deosebit de pocăit), altul spune că «așa stă scris în cele 10 porunci date lui Moise, să prăznuim Sâmbăta» (acesta adecă e Sâmbătar). Al treilea se pare a fi adventist, iar ceilalți doi spun că sunt baptiști. Iată dar 5 oameni cari au 3 feluri de credințe după ce au eșit din biserica lui Hristos.

Dealtcum toate cele 5 scrisori se întrec în hule și batjocuri la adresa bisericii

și a noastră, a fiilor ei, pe cari ne numesc «o turmă de bețivi și desfrânați».

Ascultați, spre pildă cum:

batjocorește biserica lui Hristos

scrisoarea dela Cohalm, subscrisă de un anumit Cheffa:

«Biserica este ca o mamă bună. Acest lucru este adevărat, dar nu toate mamele sunt mame adevărate căci sunt și maștere. Profetul arătând mașterile strigă în gura mare și zice: «Certați-vă cu muma voastră, certați-vă căci ea nu este femeia mea și eu nu sunt bărbatul ei» (adecă vrea să zică să ne «certăm» cu biserica pentru că ne este «mașteră» și Hristos nu este capul ei). «Maștera are țată stearpă și fântâni crepate cari nu pot ținea apă» (Ieremia 3, 13). Sunt multe mame — adecă bisericile — de felul acesta cari s'or predat ca mame și prin înșelăciune au ruinat lumea după cum se vede astăzi; și-or alăptat copiii cu țată desfrânată, le-a dat o educație desfrânată și așa sunt desfrânați cu toții dela mic până la mare, dela tânăr până la bătrân»...

Auziți ce grăește acest rătăcit? că biserica lui Hristos este ca o «mamă mașteră» «ce-și alăptează copiii cu țată desfrânată» adecă cu otravă... Faceți-vă cruce creștinilor căci prin gura acestui rătăcit a grăit Antihrist, dușmanul bisericii lui Hristos.

Și mai interesantă este scrisoarea venită dela Arad. Nu e iscălită de nime, dar semnele arată că această scrisoare este scrisă de un conducător peste ei, adecă un fel de episcop al lor. Ascultați cum își încheie acest conducător scrisoarea. Adresându se redactorului gazetei noastre, părintelui I. Trifa, îi scrie de rămas bun următoarele:

„Ne vom întâlni vr'odată unde
nici nu gândești, de nu vei tăcea
despre Pocăiți“.

(Scrisoarea o dăm oricui să o vadă și să o cetească). Adecă nici mai mult nici mai puțin: pocăitul dela Arad ne amenință — cu băta sau cu pumnul — de nu vom tăcea să spunem mai departe cine sunt ei și învățăturile lor.

Iată ce spun cele 5 scrisori și cine sunt cei cari le scriu și se laudă că ei s'au curățit de păcate prin botez nou și sunt «sfinți» (de cei cari batjocoresc atât de urât o biserică creștină și amenință pe deaproapele... în numele lui Isus Hristos).

Feriți-vă de eil

T. Povață.

Căsătoria Principesei noastre Marioara.

Primirea nuntașilor români la Belgrad s'a făcut cu mare alaiu. 101 buiburi de tunuri au vestit sosirea iachtului (corabie) român în port, iar muzicile militare intonau imnul regal român. În port mirele-ree cu nuntașii sârbi își aștepta mireasa. După întâlnire, nuntașii celor două țări, într'un cortegiu prea frumos făcut din șase rânduri de trăsuri de gală, au plecat spre palat. Pe de laturi era cordon de armată și peste o sută de mii de oameni, mai ales țărani, veniți din toate ținuturile Iugoslaviei. În tot drumul până la palat au răsunat tunurile și clopotele, iar avioanele române și sârbe au aruncat flori de sus. Seara în ziua sosirii la Belgrad o mulțime de câteva mii de cântăreți au dat o uriașă și preafrumoasă serenadă miresei. În cealaltă zi, la 8 Iunie, a fost:

Ziua cununiei. Mulți din cei cari veniseră dela țară au dormit noaptea în stradă ca să poată vedea alaiul cununiei. După ce și Sârbi au legea noastră ortodoxă, căsătoria s'a făcut după datinile și formele noastre. Slujba a făcut-o patriarhul Dimitrie încunjurat de toți episcopii Iugoslaviei. La intrarea în biserică mirii au sărutat evanghelia, iar în fața sfântului altar un preot a prezentat regelui icoana lui Isus Hristos iar altul miresei icoana Maicii Domnului. După aceasta mirii și nașii s'au așezat în rând. A urmat schimbul inelelor, întrebările despre bunăînvoire, punerea coroanelor pe cap și încunjurarea. Un cor uriaș a cântat «Isaia dăntuește» și «Intru mulți ani», și după binecuvântarea de încheiere nuntașii au plecat spre palat. După datina Sârbilor mireasa a fost întâmpinată la palat de fete în haine albe cari au desfăcut pânză albă dintr'un sul să treacă peste ea. Ajungând la treptele palatului alte femei au aruncat asupra miresei grâu și bomboane, iar la ușa sta o țărăncă cu un prunc de 2 ani în brațe. Mireasa l-a luat în brațe, l-a sărutat și i a dat ca dar o cămașă (aceasta e o datină ce închipue belșug de copii). Intrând în palat o altă femeie îi întinde pâne albă și vin roș ca semn de belșug în casa sofului.

În toată ziua cununiei a fost vreme frumoasă numai chiar în timpul slujbei din biserică a plouat puțin spre bucuria poporului care vedea în aceasta un semn de bine și belșug în țară.

În seara zilei de cununie au fost apoi diferite serbări, tot așa și a treia zi, iar a patra zi MM. LL. Regele și Regina noastră sărutându-și pe iubita lor fică, ce a rămas Regina unui popor viteaz, au plecat înapoi spre casă.

Regina cea nouă a primit din sute de părți daruri care de care mai frumoase și scumpe.

Intru mulți fericiți ani!

Răvaș politic.

O nouă încercare de pace politică între liberali și partidul național, scrie o gazetă, că s'a pornit. În acest scop ar fi plecat în Ardeal ministrul Constantinescu, care stăruie mai de mult în această parte și are legătură de prietenie cu mulți ardeleni din partidul național. Partidul național ar fi să capete 4 scaune în Minister.

Între slujbașii statului este mare mâhnire din pricina plățiilor slabe cu cari nu pot trăi în scumpetea asta. Ne vin și nouă plângeri cu astfel de jalbe dela slujbași mai mici. Așa un Românaș aplicat la Căile ferate din Arad ne scrie în cuvinte duioase halul în care se află cei cari au copii. «Fac serviciul desculț și cu crumpiri în tașcă» și «răd străinii de noi» — scrie ceferistul dela Arad.

Noi înțelegem năzuința guvernului de a face «economii», dar să le facă aceste

chivernisiri unde se poate și unde nu strică bunului mers al țării. Slujbașii rău plătiți își vor face slujba numai așa de măntuială. Nu trece săptămână în care să nu se scrie că pe la granițe au fost «afaceri» de milioane. Acolo să taie guvernul fără milă, altcum după vorba Scripturii: «strecură paiul și lasă să treacă cămila».

Un izvor de câștig pentru popor.

— Plante de leac. —

3.

În numărul de azi al foii atragem lumea aminte asupra unor plante de leac veninoase — și asupra unor gândaci, cari sunt mult mai scumpe decât oricare dintre plante.

Cornul secării (latinește *Secale cornutum*, nemțește *Mutterkorn*, ungurește: *anyarozs*) îi mai zice și mama secării, clonții babil și secară cornută.

Cornul secării este cunoscută de toți cei ce au văzut vre o dată secară înainte de secerare. Între grăunțele spicelor de secară adeseori se văd câteva grăunțe mai mari, cari ies afară din șirul celorlalte, de culoare neagră-vineție iară pe dinlăuntru alburii, lungi cam de 1—2 cm., subțiate la capete și au forma unui corn sau pinten de cocoș. Aceste grăunțe sunt o boală a secării și sunt veninoase. Măcinate cu grăunțele de secară, dacă sunt multe — sunt vătămătoare pentru sănătate. De aceea este bine să le strângem — că deoparte curățim secara de un venin pe de altă parte ne facem un câștig mare de tot, căci un kg. se plătește cu 100—120 lei (zi *unasută douăzeci lei*). Este unul dintre cele mai căutate de farmaciști. De aceea se recomandă tuturor să adune aceste grăunțe negre pe timp uscat — ceva înainte de secerat — dacă nu se poate, după ce seceră din snopi — și să le uște bine la umbră în straturi subțiri. Grăunțele la uscat nu scad mult. În comerț se vinde sub numele latinesc de sus. Oricât am aduna — tot îl putem vinde.

În caz de înveninare cu coarne e bine să chemăm îndată doctorul. Până atunci însă să luăm purgative (leacuri cari ne fac să eșim afară) ulei de ricină ori lapte, comprese (legături) reci la cap și să facem mișcare multă.

Gândaci de frasin și turbă, *Cantarides* (latinește *Cantharis vericatoria*, nemțește: *Spanische Fliege* ungurește: *Körisbogar*) le mai zice și gândăcei verzi.

Unul dintre cei mai căutați articoli de farmacie sunt acești gândaci, — cari se plătesc 1 kg. uscați cu 200—220 lei (*două sute de lei un kg.*) Gândacii sunt lungi de 18—20 mm. și lați de 5—8 mm., au culoare verde, și au un miros neplăcut (rău), ca de șoareci și se arată în luna Iunie mai ales pe frasin, uneori și pe soc și stejar. Dacă sunt mai mulți îi mirosim de departe. Sunt foarte veninoși, — de aceea trebuie să ne ferim de înveninare și să ne ferim bine când umblăm cu ei să nu dăm cu mâinile pe la ochi căci produce (fac) dureri mari.

E bine, ca strângerea lor să se facă în zori de zi înainte de răsăritul soarelui până ce nu sboară. Sub frasin se așează o rogojină sau o pânză mare și apoi se scutură arborele și gândacii vor cădea; sau se poate aprinde pucioasă sub arbore, căci de fumul acesta se amefesc și cad jos. După ce i-am strâns cu grijă îi băgăm în o sticlă sau vas de tinichea (pleu) pe care, după ce o astupăm bine, o punem în un vas cu apă ferbinte și o lăsăm acolo până mor gândacii de căldură. Apoi îi scoatem și-i uscăm la soare, pe o pânză în straturi subțiri și cu grijă, ca să nu se rupă și să nu ajungă alți gândaci, cari ar putea să-i mănânce. După ce s'au uscat bine îi punem în lăzi sau cutii tari cu cari îi și trimitem când îi vindem. Trebuie păstrați la loc uscat și feriți de alți gândaci cari caută să-i mănânce.

V.

Ce se întâmplă în lumea mare?

Stări tot încurcate avem în lumea mare. Acum se adeverește deplin că Genova n'a putut face nici o ispravă. Și stările bănești au rămas după Genova tot așa de încurcate și nelimpzite ca cele politice. Era vorba ca America să ajute popoarele din Europa cu un mare împrumut de bani. Au și venit bancherii la Paris să chibzuiască, dar când au băgat de seamă că aici în Europa îi un vespar întreg de popoare, cari numai din gură vorbesc de pace, s'au întors acasă cu banii în pungă. Ei spun că numai peste 3 luni se vor decide că dau bani ori ba. În urma acestui lucru nici Germania n'a putut plăti Franței rata ce trebuia să o dea acum.

Austria stă în fața unui faliment (bancrot) de bani. Coroana austriacă a ajuns la o grozavă decădere (spre pildă un dolar american în Austria face 14 mii de coroane). În Viena s'a ținut săptămâna trecută un sfat, care a făcut socoata că statul lor are un deficit (o pierdere) de 63 miliarde coroane la lună și le ar trebui un împrumut de 247 miliarde coroane ca să poată face față lipsurilor. Asta înseamnă că și Austria e pe calea Rusiei cu afacerile bănești. Mulți spun că e o mare primejdie lucrul acesta, după ce Austria se află în mijlocul Europei și bancrutul ei ar putea trage și pe alții în primejdie și neplăceri. Se crede dealcum că Antanta în sfârșit o va sprijini să poată scăpa cumva din starea aceasta.

Războiul greco-turc a început iarăș. Turcii au făcut mare moarte între creștinii din Asia Mică. Grecii au protestat la toată creștinătatea. America a trimis o comisie de cercetare a lucrurilor.

Isprava prețurilor maximale.

La București s'au pus iarăș prețuri maximale pe verdețuri și carne. Urmarea a fost, ca și de alte dați: au dispărut îndată și verdețurile și carnea. La asta un om cu minte scrie într'o gazetă de acolo că guvernul mai bine ar face să pună la îndemâna producătorilor (economilor) trenuri ieftine și multe, cu cari să-și ducă la București și în alte orașe verdețuri, grâu și vite din belșug și atunci dela sine vor mai scădea și prețurile. Are dreptate. Și apoi să fim ertați dar de multeori și prețul maximal e staverit sus în cancelării fără să țină seamă de mersul vieții de jos. Așa spre pildă carnea e maximată la București cu 10 lei kilogramul. Asta înseamnă că în târgul din Ardeal trebuie să cumperi vita cu cel mult 5—6 lei kilogramul ca să o poți da cu prețul maximal la București. Dar cine își dă avutul lui pe acest preț? după ce în iarnă a cumpărat carul de fân cu 1000 de lei, iar în prăvălie cumpără mosorelul (rotița) de ață cu 12 lei. În februarie acesta și pe calea aceasta cu carnea maximală a unui vițel abia cumperi o coasă.

Iată dar că de multeori nu este o legătură (un raport) de dreptate între prețul maximal și între lipsurile și cumpărăturile economului. Noi am spus-o și în numărul trecut. Țăranul nu jefuește, ci își prețuește munca sa și avutul său după simțul creștinesc al dreptății. Să îmbunătățiască guvernul transporturile și să spargă vămile vamelor și speculanților, cari s'au așezat între producători (economi) și cumpărători — și atunci nu vor mai trebui prețuri maximale cu cari să rabde foame săracii orașelor.

PENTRU SUFLET.

Dumineca a 2-a după Rusalii: despre pescuirea sufletească.

«In vremea aceea umblând Isus pe lângă marea Galileei, a văzut pe doi frați: pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei fratele lui, aruncându-și mreaja în mare, că erau pescari.

Și a zis lor: veniți după mine, și vă voi face pe voi vânători de oameni.

Iar ei îndată lăsându-și mrejele au mers după dânsul.

Și de acolo mai înainte mergând, au văzut pe alți doi frați: pe Iacov al lui Zevedei și pe Ioan fratele lui, în corabie cu Zevedei tatăl lor, cârpindu-și mrejele lor; și i-a chemat pe dânsii.

Iar ei îndată lăsând corabia și pe Zevedei tatăl lor, au mers după dânsul.

Și a străbătut Isus toată Galileea, învățând în adunările lor și propovăduind Evanghelia împărăției și tămăduind toată boala și toată neputința întru popor.

Evangeliiile ne spun că de mulțori Hristos, fiind mare năvală de popor, se depărta puțin cu corabia dela țarm și învăța de pe mare poporul ce-i asculta cuvântul. Cu un astfel de prilej Hristos a spus următoarea asemănare: *«Impărăția cerului este asemenea pânzei (năvodului) aruncate în mare, cu care se prind tot felul de pești și care, dacă se umple, o scot pescarii la margine și așezându-se aleg peștii cei buni în vase, iară pe cei răi îi lapădă»* (Mateiu cap. 13 verset 45—48).

Isus Hristos a fost dumnezeiescul pescar care a aruncat pentru întâia dată în marea cea largă a lumii mreaja (năvodul) învățaturii mântuitoare, ca să prinză în pânzele ei pe toți oamenii. Trei ani de zile Hristos, dumnezeiescul pescar, a pescuit neîncetat suflete pentru împărăția lui Dumnezeu. După învierea și înălțarea sa la ceriu, Hristos n'a lăsat mreaja mântuirii fără corabie și fără pescari. Biserica ne-a rămas ca o corabie mântuitoare (și de aceea e și zidită în forma unei corăbii ce plutește și ne trece peste valurile vieții), iar apostolii (și după ei urmașii lor: episcopii și preoții) au rămas ca să arunce mereu mreaja învățaturii și pescuirii de suflete pentru împărăția lui Dumnezeu, până la sfârșitul lumii. Pentru această pescuire cheamă Isus pe cei patru pescari în evanghelia de Duminecă zicându-le: *«veniți după mine și vă voi face pescari de oameni»*.

Creștinilor! Lumea și vieța noastră e marea cea largă și plină de vânturile și furtunile patimilor, ispitelor și păcatelor. Biserica lui Hristos este corabia ce plutește peste această mare, iar tainele sfintei biserici: botezul, pocăința, sf. cuminecătură... sunt tot atâtea pânze slobozite din această corabie ca să pescuiescă sufletele noastre pentru împărăția lui Dumnezeu.

Luați aminte! Apostoli mincinoși (pocăiți, adventiști) s'au ridicat acum în vremele din urmă cari au părăsit sfânta biserică și pe pescarii lăsați de Hristos și apostolii săi. Acești oameni spun că biserica noastră și tainele ei nu sunt mântuitoare de suflet din pricina că biserica are și fii răi, păcătoși și neascultători. Ce mare rătăcire! căci doar biserica aruncă mereu năvodul învățaturii și mântuirii pentru toți și dacă nu se mântuesc toți nu e vina ei și nu este de vină ea. Ascultați cum însuși Hristos spune că *«pânza aruncată în mare prinde multe feluri de pești... și după ce se scot peștii afară atunci se aleg cei buni din cei răi»*...

Creștinilor! In aceste vremuri grele rămâneți și vă lipiți mai tare ca oricând de biserica mamă. Ascultați și faceți învățăturile ei pentruca la a doua venire, când biserica își va desface năvodul pescuirii de suflete, voi să vă aflați între peștii cei buni.

1. Tâlcuitor.

Mazărea ca mărturie.

Englezii au o lege care pedepsește cu bani pe toți ceice înjură.

Intr'o cârciumă se întâmplă să intre unul, care avea o gură de tot nespălată; aproape toată vorba îi era sudalmă. Un țaran vine dela hotar, unde pusese mazăre, și intră și el în cârciumă să bea un pahar de vin. I se scoală părul în cap, când aude ce scoate acela din gură... Dela o vreme se scoală și pleacă fără să zică o vorbă.

La câteva zile cel cu năravul cel rău e chemat la judecătorie, — fără să bănuie măcar de ce. Se înfățișează, dar când intră în sală, se miră văzând pe unul că numără boane de mazăre. «Sunt 392 de boane, domnule judecător, le-am numărat acum de trei ori și tot atâtea mi-au ieșit. Iacă de atâtea ori a înjurat acest om numai până am stat eu în cârciumă; mărturie sunt aceste boane de mazăre, — că de câteori suduia, am vârat un bon în celalalt buzunar.

Cel cu păcatul n'a îndrăsnit să zică, că nu-i așa, mai ales când a văzut că mărturisește mazărea împotriva lui. A scos banii și a plătit pedeapsa. Iar de atunci încolo și-a stăpânit gura.

Și la noi legea ar trebui să pedepsească pe suduitorii de cele sfinte. La noi

se fac atâtea sudalme încât dacă ar trebui dovedite cu bobi de mazăre, s'ar strânge pe la judecătorii saci întregi de mazăre ca dovezi împotriva celor cari le fac.

„Mare întunecime cu carte în țară“.

— Din scrisoarea unui țaran cuminte. —

«Fraților Români! Din întâmplare mi-au venit și mie în mână prea frumos intitulata foaie Lumina Satelor, și zic că precum strălucește Luna între stele așa strălucește Foaia sus numită între celelalte Foi: și pentru ce?

Întâie pentrucă e făcută în graiul poporului spre înțelesul tuturor.

Al 2-lea pentrucă se ocupă mai mult cu învățaturi foarte frumoase despre mântuirea sufletelor noastre.

Și ar fi bine să nu lipsească aceasta lumină din casele tuturor cetitorilor noștri Români.

Căci cât folos aduce Luna în vreme sănină lucrătorului de noapte: atâta folos va aduce foaia aceasta cetitorului dacă o va ceti cu înțelegere. Luna nu folosește cu lumina sa omului care doarme noaptea, și cartea nu folosește omului care cetește și el însuși nu înțelege cele ce le cetește. In Lumina Satelor Nr. 20 am cetit

cu mare luare aminte despre mare întunecime de carte în Bihor.

Eu văd o mare întunecime și la cei ce zic că știu scrie și ceti, pentrucă mulți din cei cari știu scrie nu scriu cu înțelegere și cei ce știu ceti nu cetesc la înțelegere și în auzul tuturor...

Când am fost de vre-o 18 ani erau pela noi puțini cetitori, dar unii erau cetitori alții ascultători. Azi mai toți știu scrie și ceti, numai cât nime nu voește a ceti și nime nu voește a auzi (asculta)...

Cetim fără de înțelegere și scriem fără de pricepere. Iată întunecimea de carte cu carte... din care vin toate împărecherele și desbinările între Popoare...

Deci Fraților Români să cetim cu înțelegere și să facem cele cetite cu dragoste.

Să ne iubim unul cu altul ca întrun cuget să mărturisim, dacă bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să ajungem într'o Românie întregită să nu o facem prin atâtea partide dărăbită (sfășiată). Al tuturor fraților mei Români de binevoitor.

George Cupcea,
econom în comuna Breb,
județul Maramurăș.

Iată cât de limpede scrie țaranul nostru și cât adevăr pune în scrisul lui! Cu adevărat puțini din cărturarii noștri își dau osteneala să coboare cu vorba și cu scrisul învățaturi bune în popor. Și mai puțini sunt acei cari le pogoară cu înțelegere și pe înțelesul poporului. Iată, spre pildă, avem în țara cea nouă sute de gazete românești și aproape toate, în loc de lumină, pogoară în popor ura și vrajbele politice de partid. «Lumina» noastră și-a ales drumul cel bun și ne bucurăm foarte mult văzând că iubiiții noștri cetitori ne înțeleg drumul nostru și năzuințele noastre.

Administrative.

Corpul pompierilor.

Are o foarte frumoasă și folositoare chemare acest corp și ar trebui să nu lipsească din nici o comună. El apără bunurile cetățenilor prin sărirea în ajutor la stângerea focului mistuitor, ba uneori și prin apărarea și susținerea ordinii sub orice împrejurări în comună. Iniințarea și susținerea acestui corp cade în competența comunelor cari manipulează și regulează poliția de foc conform pct. g., al §-lui 22 art. de lege XVIII din anul 1871.

În baza acestora se organizează apoi de cătră primăria comunală în fiecare comună corpul de pompieri, în fruntea căruia se denuște un comandant cu subcomandant etc. Corpul pompierilor poate consta din pompieri voluntari și pompieri obligați. Cei dintâi se compun din acei locuitori ai comunei cari se înștiințază de bună voie la acest serviciu, și activitatea lor este normală de statutele ce le compun în adunarea lor generală, cari trebuiesc aprobate de Ministerul de interne. Acest corp încă stă sub supravegherea primăriei comunale și deobligă la darea ajutorului în caz de foc, revărsări de apă etc. Pompierii voluntari se organizează de regulă în orașe și centre.

Pompieri obligați — în comunele unde nu sunt voluntari — sunt toți bărbații sănătoși din comună cu începere dela vârsta de 18 până 45 ani.

De această îndatorire sunt scutiți cei bolnavi, ori cu scăderi trupesti sau slabi la minte și anumiți funcționari ca preoții, medicii și oficialii de stat și comunali.

Poliția de foc este normată în fiecare județ prin un statut anume și deobligator pentru cetățeni.

Instituținea de pompieri a ajuns la un frumos progres și înflorire înainte de

războiului, desvoltând conducătorii ei în unele județe (special Sibiu) și comune o frumoasă activitate. Și dacă în timpul războiului a lăncezit — dară nu a perit nici nu s'a sters — acum trebuie din nou reorganizat și adus la ființă, căci știm și cunoaștem cu toții foloasele ce le aduce.

Un corp de pompieri bine organizat și înzestrat cu recvizitele de lipsă poate preveni lățirea unui foc în comună, ba poate scăpa comuna întregă de focul mistuitor și aducător de mizerie, sărăcie și chiar moarte. Câte sate întregi nu au ars rămânând numai scrum și cenușe și câte averi nu s'au mistuit de foc pentru că n'au avut ajutorul pompierilor.

Pompierii stau într'ajutor și la inundări și eșiri de ape, scăpând populația de pagube și de moarte prin inecare.

Pompierii apără uneori locuitorii și de animale răpitoare, fac goană la vânat ș. a.

Dară corpul de pompieri este și un decor al comunei, căci la anumite reprezentări, manifestațiuni și festivități ei să prezintă în uniformă și bine organizați, lucru ce ridică, sărbătoarea sau serbarea spre cinstea și reputația comunei.

Toate acestea, precum și faptul că membrii corpului de pompieri să dedau la disciplină și ordine militară, căreia îi trag mai târziu ca militari folosul, trebuie să îndemne pe toți cetățenii acestei patrii ca să-și împlinescă datorințele de pompieri.

În unele locuri — în comunele mixte mai ales — unde sunt mai multe confesiuni, cari își țin serviciul divin în diferite timpuri ale zilei de Duminică sau sărbătoare, se face mare greșală prin faptul că deprinderile se țin în timpul când credincioșii ar trebui să fie la sfânta slujbă. În caz de incediu sau alt pericol, se înțelege aceasta nu poate fi luată în considerare, ci trebuie să sară într'ajutor pompierii ori unde s'a aflat, spre a preveni lățirea răului. Tot în comunele mixte se ivesc și neînțelegerile referitor la limba în care se face comanda, o chestie ce-și așteaptă rezolvarea din partea forurilor competente.

Nocrich, 1922.

Eugeniu Muntean
pretor.

Știrile săptămânei.

Nu de politică le arde oamenilor dela țară și celor cari numai cu politică li îndoapă iată le spunem o dovadă. Cu prilejul vizitațiunii canonice pe care a făcut-o Mitropolitul Nicolae în Secuime, alesul oamenilor din Aita-medie (românește nu știe nici unul din ei) a căzut în genunchi și plângând a grăit: «Kegyelmes Urunk, küldjön nekünk egy lekipasztort, legyen az akármilyen gyarló is»... adică pe românește: «Măria-Ta, te rugăm trimite-ne un păstor sufletesc, fie acela măcar cât de slab»...

Nu politică, ci lumină și îndrumare sufletească le trebuie oamenilor la țară.

Aur din plumb au cercat să facă încă din vechime învățații. Așa se spune că dela materia plumbului până la cea a aurului nu-i mare depărtarea și acum știința, care se ocupă cu felul metalelor (chemia), spune că nu-i departe vremea, când se va putea face aur din plumb.

Asta înseamnă că se va prăbuși odată și idolul neputincios al aurului, care a tras în iad atâtea suflete și pentru care își perd și astăzi atâtea oameni sufletul.

Mare și sfântă va fi ziua aceea. Se va cutremura lumea de prăbușirea marelui idol, iar neamurile ușurate vor ceti lămurit și cu înțelegere în evanghelia lui Hristos: «Nu vă adunați vouă comori pe pământ unde moliiile și rugina le strică și furii le sapă, ci vă adunați vouă comori în cer»... (Mateiu 6, 19, 20).

Preoți din Ungaria trec în țara noastră, sau mai bine zis îi trimit Ungurii de acolo aici la noi. Știu ei bine pentru ce îi trimit: ca să țină aprinsă și să aprindă mereu în sufletul credincioșilor simțirea națională și credința în Învierea «fostei Ungarii». Vremea s'a schimbat și de acum preoții Unguri vor lua chemările ce le-au avut «popii valahi» în fosta Ungarie.

Numai cât, asta-i rău, că la noi sunt 1500 de sate fără preoți și apoi pe lângă aceasta, bisericile Ungurilor și Sașilor își ajută și învață preoții lor atât de bine încât pe lângă ei mulți din preoții noștri, cu salariul lor de 400 Lei la lună — vor rămânea tot «popii» cei umiliți din trecut.

Liga Națiunilor e pe cale să se spargă cu toate că se înfiripase cu cele mai bune gânduri. Era să fie un fel de tribunal al popoarelor unde să se judece pricinile și plângerile dintre ele. S'a întâmplat însă că unii au băgat și jalbe mincinoase pe acolo. Așa Ungurii neîncetat ne-au tot pârât acolo că, vezi Doamne, li asuprim. În ședința din urmă au eșit la iveală aceste apucături la ceceea Mica Înțelegere (adică cele 4 state) au declarat că ei se retrag din această Ligă.

O săptămână cu grele încercări de grindină a fost cea trecută. În multe locuri s'au slobozit ploii aspre împreunate cu grindină (peatră). Așa în o parte a județului Prahova a căzut grindină de mărimea oului de porumbel și a distrus cu totul sămănăturile, viile și pomii. Pela locurile mai umbroase abia după o zi au dispărut straturile de ghiață, atât au fost de groase. Rodul viilor este perdut pe 2 ani. Și județul Dâmbovița a suferit de grindină. La noi de asemenea în zilele trecute a căzut grindină pustietoare în foarte multe locuri. Un preot ne spune că în comunele Alțina, Bendorf și Crit grindina a nimicit cu totul sămănăturile de grâu. O săptămână de grea încercare și de mare jale pentru unele sate a fost cea trecută. Faceți rugăciuni stăruitoare pe tot locul ca bunul Dumnezeu să nu ne i-a belșugul ce ni l-a arătat, pentru păcatele noastre!

Vine și rândul Papei... Ziarele aduc știrea că bolșevicii au aruncat în temniță și pe un mitropolit romano-catolic din Petrograd. Iată în sfârșit vine și rândul Papei să protesteze împotriva celorla cu cari a stat de târguială.

Mare îmbulzeală pentru licențe nouă de beuturi. Ministrul de finanțe înștiințează Direcțiunile financiare să facă de cunoscut oamenilor că rugărilor pentru câștigat de licențe nouă trebuie să și le înainteze prin administrațiile financiare și să nu umble înzadar pela București ca să le rezolve mai repede (cu «propte»).

Asta înseamnă că pe la Direcțiile financiare și pe la București sunt grămadă de oameni și rugări pentru ca să capete licențe nouă și să ridice crâjme nouă. Cum stă dar făgăduiala guvernului că va împuțina numărul crâjmelor când ele se tot sporesc??

Valuta (prețul) banilor streini. La bursa din București un franc francez se poate cumpăra cu 13 lei 50 bani, o liră italiană cu 7 lei 50 bani, o marcă nemțească cu 53—54 bani, un dolar cu 146—148, o Levă bulgară cu 1 leu și 6 bani, coroana cehoslovacă cu 3 lei, coroana ungară cu 20 bani, Dinarul sârbesc cu 2 lei și 5 bani, coroane austriace nu cumpără nime.

117 copii au fost împușcați într'unul din ținuturile bântuite de foamete ale Rusiei. Copilașii mâncaseră carne de cai morți și otrăvindu-se cu ea au căzut în cumplita boală numită răpciugă. Ca să nu mai chinuiescă și să nu învenineze și pe alții, autoritățile bolșevicilor i-au împușcat.

Ce fel de valută (bani) au unele popoare sălbatic. Englezii țin multe țări (colonii) locuite de popoare sălbatic. Din o așa țară s'a întors un Englez care a cercetat felul de trai al oamenilor de acolo. El spune că a aflat acolo o valută de bani tare ciudată. La cumpăriri și vânzări oamenii de acolo folosesc ca bani femeii și porci. Englezul zice că la cumpărare porcii aveau

o valută mai mare ca femeile. Pentru un lucru pe care îl puteai cumpăra cu un porc, dacă nu-l aveai, trebuia să dai cinci femei.

Sălbatici oameni și sălbatică valută mai aul O singură parte bună au banii lor: aceea că valuta, adică prețul lor nu mai scade niciodată.

Străinii ne fură argintul. La vama Cărpiniș de lângă Timișoara a fost prinsă o contrabandă care ducea 65 kilograme coroane de argint pe cari le cumpărase cu 20 milioane coroane din Austria. În această afacere sunt amestecate bănci de prin Pesta și Viena și s'aude că și unii de pe la noi.

Iată străinii ne duc argintul și nouă ne lasă zdrențele lor de hârtie.

Nu vă dați pe nimica crițarii și pițulele (librele) cele vechi. Oamenii noștri de pe la sate mai au încă foarte mulți bani de cei vechi bătuți din materie (coroane de argint, pițule de nichel și crițari de aramă). După coroane de mult tot umbilă speculanții să le înșele dela oameni, iar acum au început a umbila și după pițule și crițari. Le cumpără cu kilogramul pe prețuri de nimic și le dau la oraș cu câștig mare. Decât să le dați pe nimic mai bine lăsați-le să stea acolo unde stau pentru că materia din ele face oricând mai mult decât să le dați pe nimic.

De altcum va trebui Statul să le cumpere cu un preț mai bun pentru că e lucru de tot ciudat cum țara noastră bate mereu prin Elveția bani din materie străină și foarte scumpă, în vreme ce materia din țara noastră o strâng speculanții cu prețuri de nimic. De ce nu strânge statul banii cei vechi de nichel și aramă și să-i toarne din nou?

Cine a zis că «Statul» e rău gospodar se pare că a avut dreptate.

Cât poate mânca un om! În Germania s'a făcut o întrecere între ceice pot mânca mai mult, și premiul (răsplata) l-a câștigat unul, care a înghițit în vreme de două ceasuri: 6 kilograme de pâine, 5 kilograme și un sfert de cărnaț, 9 franzele (jimble, pânișoare mici, albe), 6 hirinci și o jumătate de plăcintă, și a băut 6 pahărele de coniac (rachiu tare) și un litru și jumătate de vin.

Ce-a pățit după aceea foile nu spun!

Mulțumită. În numele credincioșilor sf. biserici din Breaza (Făgăraș), aduc și pe calea aceasta cele mai vii mulțumite dlui Ioan Marinescu — fiu al acestei comune — de prezent comersant în Pitești pentru generosul dar, de 1000 (una mie) lei, făcut pentru acoperirea trebuințelor noastre bisericesti. Fie pildă de urmat și pentru alții!
Preot Ilie Pașina.

Excursiune (maial). Reuniunea meseriașilor români din Sibiu aranjează *Duminică, în 18 Iunie n. c.* (la caz de timp nefavorabil în 25 Iunie n. c.) o excursiune (maial) în Dumbrava orașului, la care sunt invitați toți meseriași, precum și binevoitorii clasei de mijloc. Plecarea corporativ dela localul Reuniunii, str. Bruckenthal Nr. 17, la ora 8 dimineața cu drapele și muzica în frunte.

Comitetul.

Anunț. Societatea «Principele Mircea» pentru protecțiunea copiilor în România — Filiala Sibiu — a înființat cu ajutorul Inspectoratului de igienă și igiena socială Sibiu în localul de consultație al Ambulatorului policlinic de Stat (Strada Trei Stejari 20) un serviciu de ocrotire pentru copii.

Orele de primire sunt: Miercurea și Sâmbăta dela 2—4 ore p. m.

Toate autoritățile publice și particulare sunt rugate să binevoiască a sprijini intențiile umane ale acestei Societăți, îndrumând mamele care au copii la sân și sunt lipsite de mijloace, să-i prezinte la locul menționat unde pe lângă consultații gratuite pentru copii vor primi și ajutoare în natură (zahăr, rufe, săpun etc.).

Consultații gratuite se vor da și pentru copii a căror mame nu reflectează la ajutorul oferit de Societate.

Cu deosebită stimă:

Dr. L. Popovici m. p.
Inspector de igienă și igiena socială